gemeente
Haarlemmermeer

raadsvoorstel

Onderwerp	Jaarstukken 2022
Portefeuillehouder	drs. Jurgen Nobel
Steller	Conny Hensen
Collegevergadering	25 april 2023
Raadsvergadering	
Raadsvoorstelnummer	7621564

1. Voorstel

Collegebesluit(en)

Het college heeft besloten om:

1. de voorziening Bovenwettelijk verlof in te stellen en hierin € 0,410 miljoen te storten.

Het college besluit de raad voor te stellen om:

1. de Jaarstukken 2022 vast te stellen, met een gerealiseerd voordelig resultaat van € 34,205 miljoen en dit toe te voegen aan de Algemene dekkingsreserve;
2. € 4,651 miljoen te bestemmen voor budgetoverhevelingen ten laste van de Algemene dekkingsreserve en hiertoe vast te stellen de 9e begrotingswijziging van 2023;
3. begrotings- en de kredietoverschrijdingen conform het 'Overzicht begrotings- en kredietoverschrijdingen' te autoriseren;
4. in te stemmen met een bedrag van € 22,179 miljoen als 14e kredietverstrekking van 2023 voor kredietoverheveling naar 2023.

2. Samenvatting

Met de Jaarstukken 2022 leggen wij financiële en beleidsmatige verantwoording af over de beleidsdoelen en activiteiten uit de Programmabegroting 2022-2025.

In de Programmabegroting 2022-2026 was voor de jaarschijf 2022 een positief saldo geraamd van € 7,3 miljoen. Het rekeningsaldo is door enkele grote incidentele oorzaken € 26,9 miljoen hoger. Dit wordt vooral veroorzaakt door de uitbetaling van het Rijk van € 17,3 miljoen aan coronacompensatie voor de jaren 2020 en 2021 en doordat het Rijk in de loop van 2022 de algemene uitkering uit het gemeentefonds met € 10,6 miljoen verhoogd heeft. Mede hierdoor bedraagt het rekeningsaldo nu € 34,2 miljoen. Zonder deze posten zou het rekeningsaldo circa € 6,3 miljoen zijn geweest. € 1,0 miljoen lager dan geraamd bij de vaststelling van de programmabegroting.

Voorgesteld wordt om € 4,7 miljoen aan niet-bestede budgetten over te hevelen naar 2023, zoals toegelicht in het hoofdstuk 'budgetoverhevelingen' van de Jaarstukken 2022. Het netto resultaat komt daarmee uit op € 29,6 miljoen voordelig.

	bedragen x € 1.000; min = nadeel
Voordelig resultaat Jaarstukken 2022	34.205
Te bestemmen voor budgetoverhevelingen naar 2023	-4.651
Per saldo toe te voegen aan de reserve Schaalsprong	29.554

Voorgesteld wordt om het netto resultaat van € 29,554 miljoen toe te voegen aan de Algemene dekkingsreserve.

Daarnaast wordt voorgesteld om een bedrag van € 22,179 miljoen aan restantkredieten door te schuiven naar 2023 (zie voor een toelichting hierop het hoofdstuk 'Restantkredieten').

3. Uitwerking

3.1 Wat willen we bereiken?

Met de Jaarstukken 2022 leggen wij financiële en beleidsmatige verantwoording af over het jaar 2022.

3.2 Wat gaan we daarvoor doen?

In de Jaarstukken 2022 geven wij antwoord op de volgende drie W-vragen:

- Wat wilden we bereiken?
- Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

De jaarstukken bestaan uit twee onderdelen, te weten het jaarverslag en de jaarrekening. Het onderdeel jaarverslag omvat de verantwoording per programma over de uitvoering van de beleidsvoornemens. Hierbij wordt antwoord gegeven op de eerste twee W-vragen. In de verplichte paragrafen wordt aanvullende informatie gegeven over programma-overstijgende onderwerpen zoals lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, bedrijfsvoering, grondbeleid, financiering en verbonden partijen. Dit onderdeel bevat ook de niet verplichte paragrafen vastgoed en toezichtinformatie. Dit jaar is de Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo) toegevoegd, deze paragraaf is verplicht gesteld in de Woo. Hierin lichten we de uitvoering van de Woo in 2022 toe, die in mei 2022 in werking is getreden. De jaarrekening bevat de financiële verantwoording, bestaande uit de balans, het overzicht van baten en lasten en een toelichting op beide.

Rekeningresultaat 2022

Wij hebben over 2022 een voordelig resultaat behaald van € 34,205 miljoen. In de Najaarsrapportage 2022 werd rekening gehouden met een voordelig resultaat van € 21,213 miljoen. Het verschil wordt veroorzaakt door incidentele voordelen met externe oorzaken die nog niet bekend waren bij het opstellen van de Najaarsrapportage 2022. Ondanks dit grote incidentele voordelige resultaat over 2022 blijft het meerjarenbeeld vanaf 2026 negatief. Het beeld van een groot overschot in 2022 en tekorten vanaf 2026 is bij veel 100.000+ gemeenten hetzelfde. Waarbij de incidentele bekostiging door het Rijk vaak als één van de belangrijke oorzaken wordt genoemd.

In het hoofdstuk 'Resultaat overzicht van baten en lasten' is een samenvatting van de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de vastgestelde programmabegroting opgenomen. In onderstaande tabel worden vanuit deze samenvatting de vijf grootste incidentele voordelen uitgelicht.

	bedragen x € 1.000
Algemene uitkering, decembercirculaire 2022	5.525
Voorziening verlofsparen	4.050
Huisvestingsopgave - doelgroepen zoals vluchtelingen, spoedzoekers en/of jongeren	1.163
Vrijval voorzieningen verplichtingen (voormalig) wethouders	1.134
Leges - Wabo	1.120

Toelichting op de grootste incidentele voordelen

Algemene uitkering, decembercirculaire 2022

Op 21 december 2022 is de decembercirculaire van het gemeentefonds gepubliceerd. Over de uitkomsten is de raad geïnformeerd per brief van 20 januari 2023 (kenmerk X.2022.09078). De uitkering voor 2022 is met € 5,525 miljoen verhoogd. Van dit voordeel heeft € 3,484 miljoen betrekking op taakmutaties. Omdat de middelen voor deze taakmutaties pas in december zijn toegekend door het Rijk, wordt voor een aantal mutaties een voorstel tot budgetoverheveling gedaan.

Voorziening verlofsparen

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit verlofsparen kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning. Deze vakantie-uren verjaren niet. Aanvankelijk moest voor al de openstaande bovenwettelijke verlofuren een voorziening worden getroffen, aangezien de op- en afbouw onvoorspelbaar zou zijn. Dit bleek echter in strijd met de notitie arbeidskostengerelateerde verplichtingen van de commissie Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De commissie BBV heeft in een nadere toelichting (gepubliceerd op 25 januari 2023) aangegeven dat alleen voor daadwerkelijk gespaarde bovenwettelijke uren een voorziening moet worden getroffen. Voor bovenwettelijke verlofuren waarvan aangetoond kan worden dat dit een gelijke omvang kent en voor zover dat niet het karakter heeft van overmatige verlofsaldi of spaarsaldi, geldt dat er geen voorziening mag worden opgenomen. Omdat een deel niet van gelijke omvang is hebben wij ook een voorziening Bovenwettelijk verlof ingesteld. De verwachting is dat het spaarsaldo de aankomende tijd toe zal nemen, maar in welke mate is niet redelijkerwijs in te schatten. Ook hebben we nog geen zicht in welke mate dit verlof zal worden opgenomen. We kiezen er nu dus voor alleen de werkelijk gespaarde uren in de voorziening verlofsparen op te nemen.

Huisvestingsopgave - doelgroepen zoals vluchtelingen, spoedzoekers en/of jongeren

In de Najaarsrapportage 2022 zijn extra middelen voor de huisvestingsopgave asielaanpak, voor de transformatie van een schoolgebouw naar een flexwonengebouw aan de Sarabande en de exploitatie van de Etta Palmstraat in de begroting opgenomen. Het transformatieproject is in 2022 gestart en deze middelen zullen vanaf 2023 worden besteed. Dat geldt ook voor de huisvestingsopgave asielaanpak. Voorgesteld wordt deze budgetten over te hevelen naar 2023.

Vrijval voorzieningen verplichting (voormalig) wethouders

De verplichtingen ten aanzien van pensioenen en wachtgelden zijn geactualiseerd, rekening houdend met waardeoverdrachten van pensioenen. De mutatie in de voorziening is hierop aangepast waardoor we weer aan onze toekomstige verplichtingen kunnen voldoen.

Leges Wabo
Er waren onzekerheden met betrekking tot de inkomsten van leges uit aanvragen voor vergunningen op basis van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Het was in deze periode met economische onzekerheid (onder andere de Oekraïnecrisis en de energiecrisis) niet zeker of alle geraamde inkomsten gerealiseerd zouden worden. De legesinkomsten zijn in 2022 uiteindelijk hoger dan begroot. Door de gestegen vraag naar bouwmogelijkheden en grote (woning)projecten zijn meer leges verantwoord.

Budgetoverheveling
Voorgesteld wordt om € 4,651 miljoen aan niet-bestede budgetten over te hevelen naar 2023, zoals toegelicht in het onderdeel 'Budgetoverhevelingen'.

	bedragen x € 1.000
De vijf grootste over te hevelen budgetten zijn:	
Energietoeslag	1.896
Sarabande - flexwonen	663
Huisvestingsopgave asielaanpak	500
Ventilatie bestaande gebouwen	368
Programmakosten versnelling woningbouw	301

Het netto resultaat komt daarmee uit op € 29,554 miljoen voordelig.

Bestemming jaarrekeningresultaat
Voorgesteld wordt om het netto resultaat van € 29,554 miljoen toe te voegen aan de Algemene dekkingsreserve.

Investeringen
Daarnaast wordt voorgesteld om een bedrag van € 22,179 miljoen aan restantkredieten door te schuiven naar 2023. Dit betreft de volgende grote investeringen:

- PARK21, overkoepelend project: € 7,4 miljoen;
- Vernieuwing openbare ruimte (VOR) 2019, 2020, 2021 en 2022: € 3,3 miljoen;
- nieuwbouw Hoofdvaart college/De linie: € 1,8 miljoen;
- Sugar City, westelijke ontsluiting: € 1,3 miljoen;
- Hoogwaardig openbaar vervoer (HOV) Westtangent: € 1,0 miljoen;
- bestemmingsplan Badhoevedorp Zuid: € 1,0 miljoen.

Zie voor een uitgebreide toelichting het hoofdstuk 'Restantkredieten' in de Jaarstukken 2022.

In het Meerjarenperspectief Investeringen voorjaar en najaar 2022 zijn de kredieten in 2022 geactualiseerd en was er een bedrag beschikbaar van € 114,549 miljoen. In totaal is in 2022 € 75,020 miljoen aan investeringsuitgaven gedaan, een realisatiegraad van 65,5%. Dit is inclusief de aankoop van gronden in de Spoorzone te Hoofddorp. Dit betekent dat per 31 december 2022 nog een bedrag resteert van € 39,529 miljoen.

Van de € 39,529 miljoen kan op basis van de vastgestelde richtlijnen conform het Activabeleid gemeente Haarlemmermeer 2019 (2019.0054155) een bedrag van € 22,179 miljoen worden overgeheveld naar 2023.

Het gaat hier om:

- kredieten die in 2022 door de raad beschikbaar zijn gesteld, maar waarvan uitvoering nog niet volledig heeft plaatsgevonden (€ 9,6 miljoen). Deze kredieten worden op grond van de richtlijnen zonder meer overgeheveld;
- kredieten die vóór 2022 door de raad beschikbaar zijn gesteld, waarvan de investeringen over meerdere jaren lopen of waarvan uitvoering nog niet volledig heeft plaatsgevonden, maar waarvoor inmiddels wel concrete verplichtingen zijn aangegaan (€ 11,6 miljoen);
- voorbereidingskredieten die door de raad beschikbaar zijn gesteld, waarvan de daadwerkelijke uitvoering de komende jaren plaatsvindt (€ 1,0 miljoen). Bij voorbereidingskredieten vindt op grond van de richtlijnen altijd overheveling plaats.

Het verschil van € 17,3 miljoen betreft kredieten die zijn komen te vervallen.

Het betreft voornamelijk de volgende investeringen:

- budget voor strategische grondaankopen: € 9,5 miljoen;
- gronden Stationsgebied te Hoofddorp: € 5,6 miljoen;
- aankoop panden Ymere: € 1,5 miljoen;
- Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) diverse maatregelen: € 0,2 miljoen.

De financiële consequenties met betrekking tot de kapitaallasten, veroorzaakt door het verschuiven van de kredieten, worden verwerkt in het meerjarenbeeld bij de Voorjaarsrapportage 2023.

Instellen voorziening Bovenwettelijk verlof
Een voorziening wordt ingesteld voor het bovenwettelijk verlof. De commissie BBV heeft hier het volgende over gecommuniceerd: "Voor het bovenwettelijke verlof dat geen gelijke omvang kent en/of bestaat uit overmatige verlofsaldi of spaarsaldi moet een voorziening worden opgenomen".

3.3 Wat mag het kosten?

De Programmabegroting 2022-2025 is de basis voor de uitvoering van de beleidsdoelen en bijbehorende activiteiten in 2022. In het onderdeel 'Wat heeft het gekost' staan per programma de afwijkingen toegelicht ten opzichte van de begroting inclusief de wijzigingen die de raad heeft vastgesteld.

Begrotingsrechtmatigheid
In het hoofdstuk 'Overzicht begrotings- en kredietoverschrijdingen' zijn de overschrijdingen gespecificeerd en toegelicht. De conclusie hiervan is dat de afwijkingen plaatsvinden binnen de vastgestelde budgettaire en beleidskaders en daarmee rechtmatig zijn.
In het hoofdstuk 'Restantkredieten' is toegelicht dat een bedrag van € 22,179 miljoen aan investeringen wordt doorgeschoven naar het begrotingsjaar 2023.

Wat zijn de financiële risico's?

Onze gemeente loopt geen vermeldenswaardige financiële risico's bij de uitvoering van dit voorstel.

3.4 Wie is daarvoor verantwoordelijk?

De raad heeft budgetrecht en heeft een controlerende taak. Ons college is, binnen de door de raad vastgestelde beleidsmatige en financiële kaders, integraal verantwoordelijk voor het uitvoeren van de beleidsdoelen en activiteiten in de programmabegroting en de

verantwoording en verslaglegging van de resultaten in de Jaarstukken 2022. De portefeuillehouder Financiën is binnen het college het eerste aanspreekpunt voor de planning- en controlproducten.

3.5 Wanneer en hoe zal de raad over de voortgang worden geïnformeerd?
Met de Jaarstukken 2022 is de planning- en control cyclus van 2022 afgerond.

4. Ondertekening
Burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlemmermeer,

de secretaris,	de burgemeester,
Michiel Ruis	Marianne Schuurmans-Wijdeven

Bijlage(n):
- Jaarstukken 2022